

Cena posamezni šte. 1 Din 50 p.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja enkrat na mesec.

Poštni čekovni račun šte. 12450.

DRŽAVNI

UPOKOJENEC

Glasilo državnih upokojencev in upokojenk v Sloveniji.

V Mariboru, dne 25. novembra 1928.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ob bregu 14.

Društvene vesti.

Odgovori:

1. Članarina in nar. za »Upokojenca« znaša mesečno Din 2.—, pristopnina samo enkrat Din 3.—. Članarina itd. se plačuje vsaj polletno naprej, torej za stare člane Din 12.— za nove Din 15.—. Kdor zmore, prosimo, naj plača celoletno naprej, t. j. Din 24.— oz. Din 27.—. 2. Zupan T. Hvala, v organizaciji je moč. 3. Klemenčič Fr. 3. VII. sprejete Din 12.— smo vzeli na račun prvega polletja 1928. 4. Kavčič Fl. Prejeli Din 25.—. Hvala. Din 9.— smo Vam vpisali v dobro za prvo polovico 1929. 5. Farčnik Tone. O Tvoji opravičeni zahtevi se je razpravljalo na odborovi seji dne 11. nov. 6. Rohrer A. Tudi o Vaši. 7. Mladič A. 6. XII. 1927 prejeli Din 24.— za leto 1927. Hvala. 8. Žnidaršič. Izstop z obžalovanjem vzeli na znanje, ali le v organizaciji je moč. 9. Uršej Fr. Din 24.— smo prejeli, a ne za 1928 ampak za 1927. 10. Walter. Prejeli smo: I. VII. 1927 in 18. II. 1928 vsakokrat po Din 12. 11. Likar Jos. 4. X. 1928 prejeli Din 24.— za l. 1927. 12. Štiglic Mat. Pre-

jeli Din 26.—. Hvala. Din 2. Vam vpišemo v dobro za l. 1929. 13. Kosi Jos. Prejeli: 6. VI. in 5. X. 1927 in 11. II. 1928 vsakokrat Din 12. 14. Rohrer A. Za leto 1927 smo prejeli 6. IX., 3. I. 1927 in 3. I. 1928; za l. 1928 smo dobili 2. V. 1928 Din 6. 15. Čebular V. Za l. 1928 ste plačali vse. Hvala. 16. Vidrih Fr. Samopomoč se imenuje naša, ki pa velja samo za mariborsko oblast, Ljudska samopomoč pa velja za vse sloje, tudi upokojenci so člani. Pisarna je v Mariboru, Aleksandrova ul. 17. Krek. I. ml. Hvala lepa. Naše sožalje. 18. Podobnik Fr. Zaenkrat nimajo člani Samopomoči nobenih udobnosti v slučaju smrti pri mestnem pogrebem zavodu. Imenovan poslanec je obljubil, da se bo potegoval za naše pravice. Kaj še češ več!

Druge vesti. 1. Umrl je naš vrli tovariš in jako točen plačnik, g. Ivan Krek, upok. orožniški stražmojster. N. v m. p. 2. Odborova seja v nedeljo 9. XII. t. l. ob 10. uri dop. 3. Krožek upokojenega učiteljstva ima svoj redni mesečni sestanek v četrtek dne 6. XII. t. l. v »Mariborskem dvoru«, Kralja Petra trg. Kdor se ne ude leži in je zdrav, pride krampus ponj.

ravi tako bogata Jugoslavija tembolj, ker bi bili ti izdatki minimalni.

Naš finančni minister bi na ta način obrisal mnogo in mnogo bridkih solz, ublažil bi mnogo bolečin nesrečnih staroupokojencev, popravil bi l. 1923 storjeno v nebo vpijočo krivico, popravil bi mnoge krivice, ki se jim še danes delajo s tem, da se ne izenači njih nezadostne penzije po novem zakonu.

Velespoštovani gg. narodni poslanci, spominjajte se nas, usmilit se nas, izenačite naše penzije in mi ne bomo pozabili Vas, kadar nas boste rabili. Zastavite ves svoj vpliv, da ne boste Vi obhajali letošnji Božič v zakurjenih sobah, v topli lepi obleki, pri bogato obloženi mizi in brez vsakdanjih skrbi, mi pa, ki smo tudi ljudje, ki smo v zelo nevarnih časih zvesto služili pomoči potrebni novi naši državi, v nezakurjeni sobici, v razcapani obleki, pri prazni mizi in v mučnih skrbih za svojo in svojih obupno bodočnost.

Naši i drugi staropenzioneri.

Od A. L.

Ne samo u našoj i u drugim državama postoji pitanje staropenzionera. Kao i kod nas, tako tamo to pitanje kulminira u zahtjevu za izjednačenjem. Ali koja razlika u načinu kako se to pitanje u mjerodavnoj javnosti tu i tamo shvaća i kako se na njegovom rješavanju djeluje.

Za prispočobu slijedi izvadak iz izvještaja, koga donosi »Deutsche Presse«, list vladine njemačke, kršćansko socialne stranke u Čehoslovačkoj, u broju od 10. o. mj.

Izvještaj nosi naslov »Penzioneri! Na jednu riječ!« Prva točka tog izvještaja glasi »što plaća država ukupno za svoje penzionere? Čitatelje će zanimati, da

Penzioneri pred Božičem.

»Glasnik Umirovljenika« br. 22 v Sarajevu poroča, da je avstrijski finančni minister dr. Kienböck uvrstil tudi v proračun za leto 1929 postavko v znesku 5.000.000 Š, t. j. nad 40.000.000 Din kot božičnico za staroupokojence, ista svota je bila uvrščena tudi v proračun za l. 1928.

Jugoslavija ima 2 glavni vrsti upokojencev: staro- in novoupokojence. Znan je beden položaj teh in onih, ali v skrajno obupnem položaju se nahajajo staroupokojenci, osobito oni, ki še imajo nepreskrbljene otroke ali so bolani.

Staroupokojence vprašamo: Ali res ni mogoče, da bi naš finančni minister

posnemal svojega avstr. tovariša in se spominjal v proračunu najbednejših med bednimi, t. j. staroupokojencev ter jih, dokler še njih penzije niso izenačene s penzijami po novem zakonu, vsaj enkrat v letu razveselil s primernim božičnim darilom? Pred Božičem, ko kruta zima, ki je strah in trepet staroupokojencev, trka na naša vrata, ko beda pri oknu notri gleda, ko je treba tople obleke, kuriva itd. in si staropenzioner teh potrebščin ne more preskrbeti!

Ako najde siromašna avstr. republika kritje, in sicer vsako leto za tako važne izdatke, bi jih gotovo tudi našla po na-

če u Čehoslovačkoj u proračunu za slijedeću godinu ta svota iznašati oko dvije milijarde čeških kruna.

Druga točka glasi: »Koliko je broj penzionera u državi? U toj točki se konstatira, da taj broj svakom godinom raste. Za godinu 1929 može se tamo računati sa brojem od 150.000 penzionera.

Slijedeća točka nosi naslov: »Koja bi svota bila potrebna za izjednačenje svih penzionera?

Sukus tog računskog promatranja glasi: »Penzioneri! Iz tih brojki proizlazi, da će biti teško, sve opravdane želje izpuniti ali — slijedeći stavak je krupnim slovima tiskan: »MI (kršćansko socijalna stranka) obećavamo: da nema brojke, koja bi opravdanost Vaših zahtjeva za izjednačenje mogla osporiti.

Naša, njemačka kršćanska socijalna stranka uslijed toga svečano izjavljuje, da ćemo jedan za svaki put slijedeće zahtjevo za Vas postaviti i svom snagom se starati, da oni budu i izpunjeni:

1. Izjednačenje svih penzionera,
2. slobodno kretanje,
3. izplata 20% dodatka za najstarije penzionere,
4. što skorije izvršenje rimskog i dunajskog pakta.

Spomenuti treba osim toga, da se u Čehoslovačkoj pitanje penzionera svake godine u parlamentu sa najvećom ozbiljnošću i brižljivošću sa svih strana promatra i rješava.

Kako stoji stvar tomu naprotiv kod nas? Jeli se je koja vladina stranka ikada u penzionere tako zauzela, kao što to u Pragu čini njemačka kršćansko socijalna stranka? Mi smo već zadovoljni i oholi, ako se u opoziciji koji poslanik nadje, koji za nas svoje koplje lomí. Nama fale uvijek sredstva za tu stvar a o tom su vladine stranke uvijek tako osvjedočene, da se konačno riješenje toga pitanja, bar u koliko se tiče nas penzionera prečana, zateže i nedogled. Deset godina moralo je proći, da se je provela prevedba mirovine iz krunske u dinarsku valutu!

Devet godina u životu starih penzionera nije mala stvar. A kad promislimo kako se je taj uspjeh teško porodilo, kako dugo ćemo onda marati čekati, da se izrodi izjednačenje? Tko ima dobro zdravlje i strpljivosti, neka vjeruje u vladine stranke, a tko nema, taj se mora pomiriti sa mislom, da će ipak jednom doživiti izjednačenje »na drugom svijetu«.

**Državni upokojenci,
pristopajte k naši zadrugi,
Maribor, Rotovski trg št. 6**

Kako je s kreditom za gradnju hiš?

Savez nabavljajnih zadrug razglašá, da prične v teku novembra letos z včlanjevanjem stavbenih in kreditnih zadrug. Sprejete bodo tudi tiste stavbene zadruge, ki so obstojale že prej, samo svoja pravila morajo prilagoditi »Uredbi«. Savez je izdelal v ta namen že načrt pravil, da se olajša snovanje takih zadrug. Izdelal je tudi pravilnik o snovanju zadrug v zmislu čl. 56. »Uredbe«. Vsak državni uslužbenec se lahko okoristi pri teh zadrugah, pogoji so pa naslednji:

Vsakdo, ki hoče postati član stavbene ali kreditne zadruge, se mora še prej včlaniti pri nabavljajni zadrugi. Ako nisi še član nabavljajne zadruge in ni v tvojem službenem kraju take zadruge ali pa niso dani pogoji zanjo, se mora včlaniti pri tisti zadrugi, ki je najbližja njegovemu domicilu.

Člani nabavljajne zadruge zamorejo ali osnovati stavbeno-kreditno zadrugo in postati njen član ali pa zamorejo pristopiti k zadrugi, ki jim je najbližja. Kako postaneš član, povedo pravila zadruge.

Stoprav s članstvom stavbene ali kreditne zadruge se moreš okoristiti z njenim delovanjem. To je: Tisti, ki hoče dobiti kratkoročni osebni kredit, mora biti član kreditne zadruge, oni pa, ki hoče dobiti podporo za gradnjo hiše, mora biti član stavbene zadruge.

Najvažneje pa je in to moramo podčrtati: — **Savez (v Beogradu) ne daje, ne more pa tudi ne sme dajati kredita poedincu, ampak samo zadrugam.** Zadruge so tisti organ, ki ima neposredno zvezo s članstvom, ki ga sprejema in ki mu odobrava kredite, pomaga zidati lastni dom in proži vsako pomoč. Poedinec ne more postati član Saveza nabavljajnih zadrug, kajti člani Saveza so samo zadruge.

Mnogi mislijo, da imajo samo zavoljo tega, ker jim državna blagajnica odteguje od mesečne plače po 5 ali 10 Din, že pravico pri Savezu do kratkoročnega posojila ali kredita za zidanje hiše. Po vsej napačno mišljenje! Res je sicer, da se z odbitki po 5 in 10 Din ustvarja kapital, ki ga dobiva Savez, toda Savez mora, je dolžan, da s tem kapitalom kreditira stavbene in kreditne zadruge, nikakor pa ne posameznikov, četudi plačuje,

odnosno se jim odbijajo prispevki po 5 in 10 Din. Kdor se hoče okoristiti s tem kapitalom, se ga more okoristiti samo potom Saveza samega. Savez samo zbira ta kapital, za razdelitev med članstvo so pa kompetentne edinole stavbene in kreditne zadruge (»Naš Glas«.)

Kam gre ves denar?

Beograd, 30. okt. Predsednik vlade dr. Korošec je imel danes daljši sestanek z ministrom financ dr. Nikom Subotičem. Iz vladnih krogov se doznava, da je proračun za leto 1929/30 že sestavljen in da bo v najkrajšem času dostavljen državnim tiskarni v Sarajevu, da ga pravočasno natisne ter da bo predložen Narodni skupščini v zakonito določenem roku. Vaš poročevalec je z ozirom na to vest vprašal ministra financ, je-li bi mu mogel označiti točno vsoto novega proračuna. Dr. Subotić je izjavil, da mu na to vprašanje ne more odgovoriti, ker je to — državna tajnost! Skrivanje proračuna ima očividno svoj vzrok v povečanju davčnih bremen...

Državni proračun — državna tajnost.

Ne izide več številka »Uradnega lista«, da ne bi prinesla vrsto dražbenih oklicev. V številki 100 jih je nič manj kakor edina dvajset. Venomer poje eksekutorjev boben po naših vaseh in mestih, ljudje se pa začudeno sprašujejo: »Kam pa gre ves ta denar, ko nima delavec nič, uradnik nič, mali obrtnik in trgovec tudi ne dosti več, kmeta pa rubijo in mu sodnije prodajajo domačijo?« Res je, kam pa grejo vsi silni davki, vse ogromne dajatve na trošarini, monopolih, carini, na vseh mogočih taksah in najrazličnejših pristojbinah? Avstrija ni imela sorazmerno nič manj uradnišva, morda še več, nego ga je pri nas (v Sloveniji prav gotovo, op. ur.), a vendar ga je plačevala bolje in navzlic temu državni proračun ni kazal takih silnih izdatkov. Koliko od vsega potrošenega državnega denarja pa je treba zapisati na konto korupcije, komisij in anket in raznih »zarad«? Koliko teh milijonov se porazgubi po žepih raznih posredovalcev kot »pošteno zaslužena provizija«? In vendar čujemo vedno iznova, da je glavno breme našega budžeta uradništvo, da so izdatki za plače in pokojnine največja

in najmanj produktivna postavka. V neki meri je to res, vsaj kolikor gre za take naše penzionere, kakršni so navedeni v znani Protičevi knjigi. Pri nas v Sloveniji takih upokojencev, ki bi imeli več let službe, nego jih dejansko štejejo od svojega rojstva, pač ni. Zato mislimo, da bi država z dohodki, ki so ji na razpolago, lahko dobro plačevala vse tiste uradnike in upokojence, ki res pošteno delajo v uradih, oz. ki so si pokojnino res z dolgoletnim službovanjem pošteno zaslužili. Seveda bi marsikakemu »nečaku« ali »bratrancu« ali »kumčetu« odpadla mastna postranska nagrada, ki jo zdaj dobiva od države.

Slobodna profesija in dodaci penzionera?

Na društvo drž. upokojencev in upokojenk za Slovenijo in na uredništvo glasila »Drž. upokojenec« prihajajo razne tožbe glede odtegljajev drag. doklad. Zadnja se glasi: »Da bi olajšal neznošno bedo in rešil sebe in svoje otročiče gladu — mamica je zamenjala solzno dolino s hladnim grobom — prijavil sem svojo obrt — po poklicu sem bil namreč maser. Komaj sem se privadil skoro že pozabljenega dela, dobim nekega dne odlok, da se mi je vsled izvrševanja obrti ukinila drag. doklada.

Ker pa mi ta obrt še tudi ni prinašala posebnih dohodkov — vsak začetek je težek — sem jo odjavil in zopet živim v skrajni bedi. Prazni želodci, oguljena in raztrgana obleka, da me je sram pri belem dnevu na cesti, velika skrb za naš obstanek, so dnevne prikazni.

Ako me kdo poseti, kar se, hvala Bogu, malokdaj zgodi, smuknem v posteljo pod odejo in izvrstno igram bolnika; izgledam itak, kakor da bi prišel iz groba. Kaj naj storim, naj grem živ v grob? Kaj pa nedolžni otroci?

»Glasnik Umirovljenika« br. 22 v Sarajevu je prinesel pod gornjim naslovom zanimiv članek, katerega konec objavljamo tukaj prizadetim v znanje.

Na temelju svega izloženega potrebno bi bilo, da se uprava našeg Saveza motiviranom predstaviteljem obrati neposredno na nadležnog ministra radi ukinuća pomenute odredbe, tako da se u slučaju zanimanja slobodnom profesijom penzionerima ne bi oduzimalo dodatak na skupoću, a ako bi ovo bilo nemoguće, da se pomenuta odredba barem izmjeni u slijedećem pravcu:

1. da odredba ne obuhvaća kao do sada sve slobodne profesije, nego da se taksično naznače one slobodne profesije, koje bi poviaćile sobom oduzimanje dodatka na skupoću, ako bi se penzioner njima bavio dočim sve ostale slobodne profesije da se izričito oslobode od oduzimanja dodatka na skupoću; da mjerilo

na temelju kojeg se stanovite profesije o slobadaju od oduzimanja dodatka na skupoću, bude notorno poznata minimalna zasluzba njihova, tako da u ovu kategoriju slobodnih profesija udje: braniteljstvo i ostala s istim minimalnim dohotkom skopčana zvanja; ili

2. da oduzimanje dodatka na skupoću bude ovisno od stanovitog prihoda, zasluzbe t. j. da se ustanovi granica službe od slobodne profesije, da koje se sve profesije oslobadaju od oduzimanja dodatka na skupoću.

Napram gornjem izlaganju donasamo niže primjedbe drugog pisca o pitanju dodatka na skupoću penzionera sa slobodnom profesijom:

Gornji članak obrazlaže nepravednost spomenute odredbe, ali se nije osvrnuo potpuno na pravnu stranu njegovu, pa ga treba nadopuniti.

Ponajprije moramo istaknuti, da je pisac članka nepravilno naveo, da pomenuta odredba isključuje pravo na dodatek bez obzira na prihod od zanimanja. U toj odredbi o prihodu nema govora.

Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev

v lastni hiši

r. z. z o. z.

v lastni hiši

v Mariboru, Rotovški trg št. 2

nudi svojim članom najbolje ugodnosti pri nakupu specerijskega, delikatesnega in manufakturnega blaga kakor tudi kuhinjske posode in kuriva.

Zajtrkovalnica

vhod Lekarniška ulica 6, nudi prvovrstna vina in mrzle prigrizke. Odprta je tudi ob nedeljah in praznikih dopoldne.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS. — Svetovni zdravilni vreli: **Tempel, Styria, Donat.** — Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: Maj—september

Sezona: Maj—september

Cene zmerne. V pred- in posezoni znaten popust. Koncertira vojaška godba. Največja udobnost. Radio. Prometne zveze ugodne. Zahtevajte prospekte.

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev

v Celju, Prešernova ulica 10

v poslopju starega okrožnega sodišča

vabi vse državne uslužbence in upokojence, da pristopijo k zadrugi kot člani.

Svoji k svojim!

Cene konkurenčne.

Poznato nam je od penzionera, koji su nam se došli jadat, da je ministarstvo financija u velikom broju slučajeva donijelo rješenje, da penzioneru, koji se bavi slobodnom profesijom ili samostalnom radnjom ne pripada dodatak na skupoću bez obzira na prihod od zanimanja.

Prema prvom stavu čl. 16. rješenja DR br. 107.201 1924., prihod, koji doseže ili premašuje Din 3000 mjesečno, smatra se kao razlog za oduzimanje dodatka na skupoću, i to u vezi sa čl. 17. istog rješenja kod ličnih penzionera, samo ako su penzioneri sa manje od 20 godina državne službe, a za penzionerke, koje uživaju porodičnu penziju, samo ako imaju manje od 65 godina starosti.

U drugoj točki čl. 16. istog rješenja, smatra se kao razlog za oduzimanje prava na dodatke na skupoću samostalna radnja ili slobodna profesija bez spominjanja visine zarade. — Upravo okolnost, što ta odredba ne spominje visinu zarade od slobodne profesije ili radnje, upućuje na to, da tu ustanovu valja dovesti u savez sa prvim stavom čl. 16. Dosljedno navedenome očito je, da drugi stav čl. 16. istog rješenja spomenuta zanimanja smatra kao razlog, koji isključuje pravo na dodatke pod pretpostavkom, da i one donose prihod, koji doseže ili premašuje 3000 D mjesečno.

Prihod imade biti odlučan uvijek za prosuđivanje materijalnog stanja interesenata, te da li je opravdano da mu se dodatak na skupoću odobri ili ne.

Kad bi slijedili protivno stanovište, dolazili bi do anomalije, da penzioner sa preko 20 godina službe koji imade i imetak, koji mu donosi ogromni dohodak ima pravo na dodatke, a penzioner sa samostalnom radnjom, koja nosi neznatan prihod, ili od koje nema u opće dohodka, da nema prava na dodatke.

Zainteresovane penzionere upućujemo, da im protiv rješenja ministarstva financija, kojim im se u navedenom slučaju uskraćuje pravo na dodatke, pripada u propisanome roku pravo žalbe na državni savjet.

Izplaćilo razlik vdovam.

Delegacija ministarstva financija v Ljubljani izplaćuje počasi razlike vdovam. (Ovisno je to od izjava, ki jih morajo prinesiti vdove od zapušćinskoga sodišča, da so opravičene prejeti doklade. Tu pa je nastopila zopet dvojna mera in dvojni postopek. Osobito je sodišče v Ljubljani to stvar zelo birokratiziralo; vdove bi še ne dobile knjala svojih razlik Zaradi tega je — kakor smo poučeni — delegacija ministarstva financija za vdove, ki spadajo pod ljubljansko zapušćinsko sodišče, nakazala denar za razlike okrajnemu sodišču v Ljubljani in bodo vdove dobile denar šele čez nekaj časa potom sodišča. Ali je to potrebno? Sv. Birokraciji prizanesi nam, ker vdove že težko čakamo na denar!

Telefon šte. 16

Ustanovljena l. 1889

Poštni ček 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev

(Gradska štedionica)

Ljubljana
Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. — Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedeletnih, župnijski uradi cerkveni in občinski denar. — Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA

Celje,

Razlagova 7

Telefon 67

Ustanovljena 1906
Lastni kamnolomiPODRUŽNICA
V TRBOVLJAH

Telefon 67

Izdeluje vsakovrstne nagrobne spomenike iz marmorja, granita, sijenita itd., nagrobne plošče in okvirje, garniture za spalne in jedilne sobe, obzidne plošče, mozaik in vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela. Prodaja tudi na

mesečne obroke. Stalno velika zaloga spomenikov od najpreprostejših do najmodernejših oblik. Zahtevajte načrte in proračune.

Konkurenčne cene! — Ugodni plačilni pogoji!

Ustanovljeno leta 1810

Ustanovljeno leta 1810

Veletrgovina z železnino

D. Rakusch, Celje

priporoča svojo bogato zalogo hišnih in gospodarskih predmetov, posode in vsakovrstnega orodja.

Poseben oddelek za stekleno blago in porcelan.